

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ

45. Dönem Toplumsal Fırsat Eşitliği ve Kadın Hakları Çalışma Grubu Bülteni

TEMMUZ 2026 / SAYI 1

ŞİDDET HER DOZDA TOKSİKTİR!

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ**45. Dönem Toplumsal Fırsat Eşitliği ve Kadın Hakları Çalışma Grubu Bülteni**

I. Sayı - Temmuz 2026

Toplumsal Fırsat Eşitliği ve Kadın Hakları Çalışma Grubu Bülten Ekibi

Ecz. Esra Geyikli	Zonguldak Eczacı Odası Başkanı
Ecz. Sibel Özkan Tarım	İstanbul Eczacı Odası Büyük Kongre Delegatesi
Ecz. Fisun Tunalıoğlu	İstanbul Eczacı Odası önceki dönem Yönetim Kurulu Üyesi
Ecz. Nalân Mahsereci Çınar	İstanbul Eczacı Odası Basın Yayın Komisyonu Üyesi
Ecz. Ahsen Soydan	Ordu Eczacı Odası Yönetim Kurulu Üyesi
Ecz. Kübra Gizem Yıldıztekin	Erzincan Eczacı Odası Yönetim Kurulu Üyesi
Ecz. Merve Özdemir Eevli	Giresun Eczacı Odası Yönetim Kurulu Üyesi
Meltem Türker	Türk Eczacıları Birliği Araştırma Uzmanı
Selin Okşar	Türk Eczacıları Birliği Grafik Tasarımcı

KONU: ŞİDDET HER DOZDA TOKSİKTİR!**İçindekiler**

1. Giriş	4
Şiddet Bir Halk Sağlığı Sorunudur / Ecz. Sibel Özkan Tarım	
2. Şiddeti Yeniden Düşünmek / Ecz. Ahsen Soydan	6
2.1 Şiddet Nedir: Tanımı ve Türleri (fiziksel / psikolojik / ekonomik / dijital şiddet)	6
2.2 Dünya Sağlık Örgütü'nün Şiddete Bakışı	9
2.3 Türkiye'de Şiddet: Güncel Perspektif	9
3. Şiddetin Sağlık Üzerindeki Etkileri / Ecz. Esra Geyikli	12
4. Sağlık Çalışanlarının Yaşadığı Şiddet	14
4.1 Hekimlere Yönelik Şiddet	15
4.2 Haberlerle Eczacıların Uğradığı Şiddet / Ecz. Fisun Tunalıoğlu	18
4.3 Söyleşi: Şiddet Eczanede! / Ecz. Serap Yazıcıoğlu	20
4.4 Eczacının Toplumsal Şiddete Tanıklığı / Ecz. Nalân Mahsereci Çınar	24

Bu yayında yer alan bazı ifadeler, metnin anlatım bütünlüğünü ve bağlamsal akışını korumak amacıyla, konuşmacının kullandığı biçime uygun şekilde ve aslına sadık kalınarak aktarılmıştır. Söz konusu ifadeler, yalnızca ilgili metnin içeriğini doğru biçimde yansıtmaya amaçlı taşımakta olup, Türk Eczacıları Birliği'nin, Yayın Kurulu'nun veya yayını hazırlayanların bu ifadeleri benimsediği, onayladığı ya da hukuken sahiplendiği şeklinde yorumlanmamalıdır.

Bu nedenle, metinde yer alan ifadeler ilgili konuşma veya aktarım bağlamı içinde değerlendirilmelidir. Aktarılan ifadelerin varlığı, bunların kurumsal görüş, kesin kanaat ya da yayıncı iradesi olarak kabul edildiği anlamına gelmemekle beraber herhangi bir itham da içermemektedir.

1

GİRİŞ

Şiddet Bir Halk Sağlığı Sorunudur

Ecz. Sibel Özkan Tarım

Değerli meslektaşlarımız merhaba,

Türk Eczacıları Birliği Toplumsal Fırsat Eşitliği ve Kadın Komisyonu olarak hazırladığımız ilk bültenimizle sizleri selamlıyoruz.

Eczacı kadınlar olarak ilk tamamımızı düşünürken, bir hafta arayla Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta, 11 ortaokul yaşında evladımızı, bir öğretmenimizi yitirdiğimiz, çok sayıda öğrencinin yaralandığı okul saldırıları gerçekleşti.

Hepimizi derinden sarsan bu olaylar sonrası, toplumsal bir travmaya, halk sağlığı sorununa dönüşen ŞİDDET konusunu işlemeye karar verdik.

Hepimizin malumudur ki, içinden geçtiğimiz çağ maalesef insan hayatının giderek daha kolay gözden çıkarıldığı bir çağ.

Dünyanın bir yanında savaşlar sürerken, çocuklar bombaların altında can verirken; başka bir coğrafyada kadınlar yaşam haklarını savundukları için baskıyla karşılaşılıyor. Doğa, para hırsıyla talan ediliyor. Hayvanlar yaşam hakkından mahrum bırakılıyor. Halklar yoksulluğa, güvencesizliğe ve korkuya mahkûm ediliyor.

Şiddetin bir iletişim dili haline geldiği, ekranlarda olağanlaştığı, evlerde, sokaklarda yeniden üretildiği, rekabetin dayanışmanın önüne geçtiği bir düzende, herkesin ama en çok çocukların ruhunda derin kırılmalar oluşuyor.

Şiddet, yalnızca fiziksel saldırı değildir; insanı, doğayı ve yaşamı araçsallaştıran her politik tercih de şiddettir.

Bir TV sokak röportajında, "Biz artık doktor dövüyoruz, şu an doktorları beğenmiyoruz dövüyoruz, öyle rahatız; siz 25 sene önceyi bilmezsiniz" diyen bir vatandaşın bu ifadesi, her şeyin özeti aslında.

Biliyoruz ki sağlıkta şiddet de münferit değildir ve politiktir.

Şiddet, bir halk sağlığı sorunudur.

Maalesef hayatımızın her alanında karşımıza çıkan şiddet temasının, tek bir bültenle anlatılması da mümkün değildi. Bu sebeple üç ayrı bültenle dikkatinize sunacağız.

İlk bültenimizde şiddeti tanımlamaya ve sağlıkta şiddet başlığını işlemeye karar verdik.

Biz eczacılar, toplumun en kırılgan anlarına tanıklık eden sağlık emekçileriyiz. Bir reçetenin arkasındaki kaygıyı, ilaca ulaşamamanın çaresizliğini, yoksulluğun yarattığı öfkeyi, yalnızlaşan hayatları her gün görüyoruz.

Bu bültenleri sessiz kalmamak için hazırladık.

Kadınların, çocukların, hayvanların, doğanın ve sağlık emekçilerinin yaşam hakkını birlikte savunmak için,

Eczacılar olarak gözümüzü kaçırmadan olanı anlamak, anlatmak, şifa aramak için,

Ve bir duruş, bir tutum belgesi oluşturmak için hazırladık.

Saygılarımızla.

2

Şiddeti Yeniden Düşünmek

Ecz. Ahsen Soydan

“Şiddet görmek, duymak veya yaşamak, hepsinin bir bedeli vardır. Sağlık profesyonelleri olarak biz, o bedeli en yakından görenlerden biriyiz.”

Sevgili meslektaşlarım, her gün eczanelerimize gelen insanların bir kısmı, bize söyleyemedikleri bir şeylerin ağırlığını taşıyor.. Belki fondötenle kapatılmış morarmış gözler, belki uyku ilacı reçetesini titreyerek uzatan eller, belki de açıklanamayan yaralanmalar için tekrarlayan başvurular... Sağlık sisteminin ön cephesinde yer alan eczacılar olarak, şiddetin izlerini fark etmek hem bir mesleki sorumluluk hem de insani bir yükümlülüktür.

Türk Eczacıları Birliği Kadın Hakları ve Fırsat Eşitliği Komisyonu olarak hazırladığımız, üç bölümde yayınlanacak bu bültenlerle, şiddeti tüm boyutlarıyla anlamayı ve farkındalık oluşturmayı amaçlıyoruz.

2.1 Şiddet Nedir?: Tanımı ve Türleri

Şiddet, halk arasında dilde çoğunlukla fiziksel saldırıyı çağırıştırır. Oysa akademik ve uluslararası alanda kabul gören tanımlar çok daha geniş bir alanı kapsar. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) şiddeti şöyle tanımlar: “Kasıtlı fiziksel güç veya iktidar kullanımı; tehdide ya da fiili uygulamaya dayalı; kişinin kendisine, başkasına veya bir gruba yönelik; yaralanma, ölüm, psikolojik zarar, gelişim bozukluğu ya da yoksunlukla sonuçlanan ya da sonuçlanma olasılığı yüksek olan eylemler bütünü.”

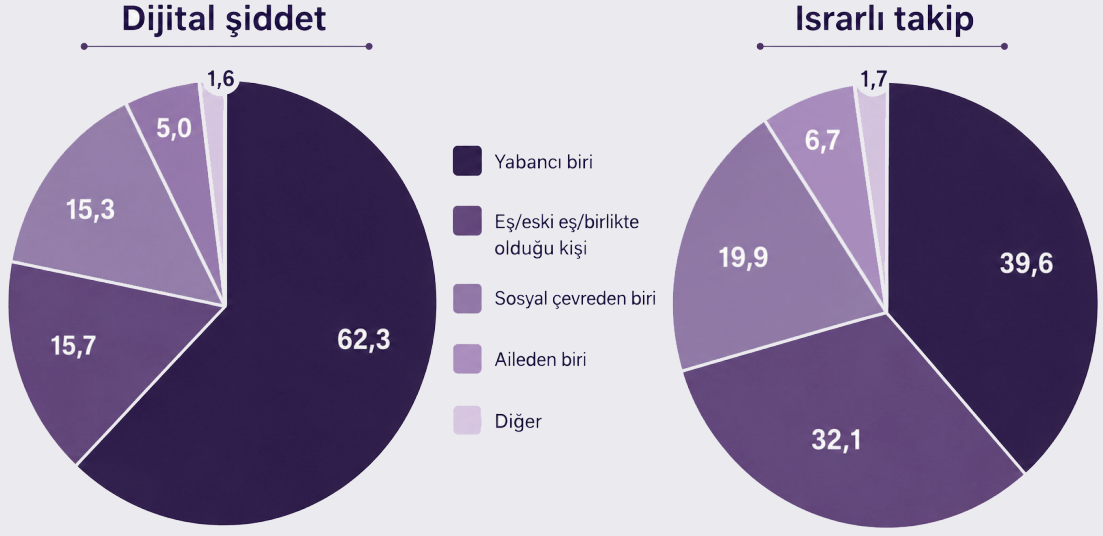
Bu tanımın kritik bir özelliği var: Şiddet, yalnızca gerçekleşen zarar değil, zarar verme potansiyeli taşıyan her eylem ve tehdit biçimini de kapsamaktadır. Bir başka deyişle, henüz yumruk atılmamış olması o ilişkinin şiddetten uzak olduğu anlamına gelmez.

Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi'nin hazırlamış olduğu "Yakın Partner/Aile Üyesi Kadın Cinayetlerine İlişkin Küresel Tahminler 2024" Raporuna göre, dünya genelinde toplam öldürülen kadın sayısı 83.000. Bu kadınların %60'ı ise, yakın partnerleri veya aile üyeleri (babası, amcası, annesi ya da diğer aile üyesi veya eşi/yakını) tarafından öldürülüyor.

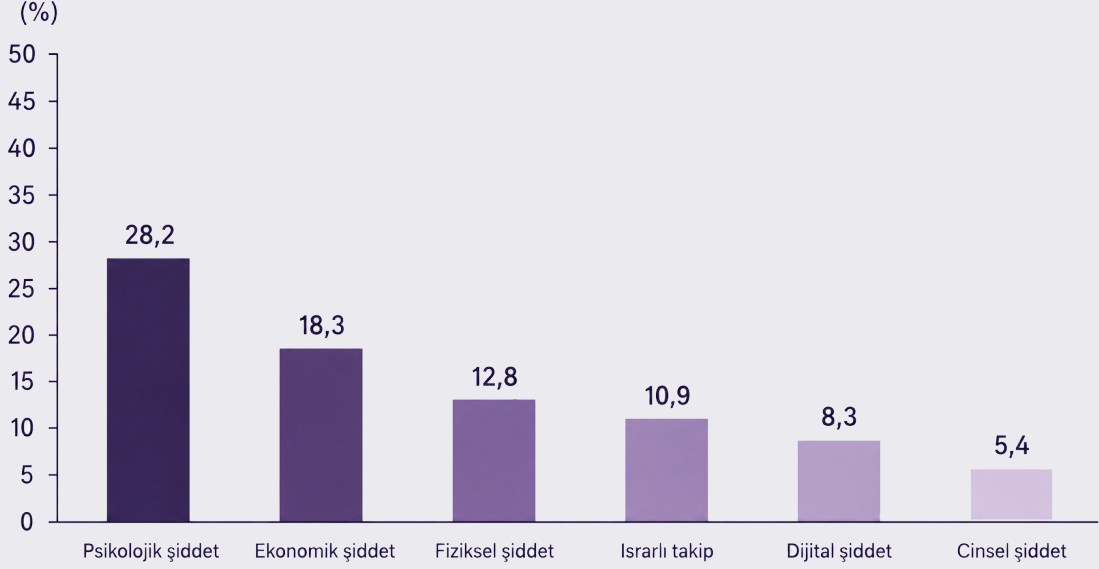
Şiddetin dört temel türü şöyle özetlenebilir:

	<p>Fiziksel Şiddet: Vücuda yönelik her türlü zarar verici eylemdir. Dövmek, itmek, yaralamak, tıbbi bakıma erişimi engellemek bu kapsamda değerlendirilir. Fiziksel şiddet çoğu zaman diğer şiddet türleriyle birlikte ortaya çıkar ve en kolay fark edilen, ancak paradoksal biçimde en sık gizlenen şiddet türüdür.</p>
	<p>Psikolojik Şiddet: Aşağılama, küçümseme, tehdit, yıldırma, izole etme, sürekli eleştiri ve duygusal ihmâl bu başlık altında toplanır. Araştırmalar, psikolojik şiddetin fiziksel şiddetten daha uzun süreli ve kalıcı travma izleri bırakabildiğini ortaya koymaktadır. Kemik kırığı kadar görünmezdir; ancak benlik algısı, güven duygusu ve karar verme kapasitesi üzerindeki tahribatı yıllarca sürebilir.</p>
	<p>Ekonomik Şiddet: Kişinin ekonomik kaynaklara erişimini kısıtlamak, çalışmasını engellemek, paranın nereye harcanacağını tek taraflı belirlemek, ortak varlıkları gizlemek ekonomik şiddet kapsamındadır. Bu tür şiddet, özellikle kadınların şiddetten ayrılmamasının en güçlü nedenlerinden biridir: Ekonomik bağımsızlıktan yoksun kalan birey, "gidecek yerim yok" duygusuna hapsedilir.</p>
	<p>Dijital / Sosyal Şiddet: Sosyal medya üzerinden taciz, özel görüntü ve mesajların rızasız paylaşılması, dijital gözetleme, sosyal çevreden koparma bu kategoriye girer. Günümüzde giderek artan dijital şiddet, özellikle genç kadınları derinden etkilemekte; hukuki boşluklar nedeniyle mağdurlar çoğu zaman korumasız kalmaktadır. TÜİK'in 2024 araştırması bu türü ilk kez bağımsız bir kategori olarak ölçmüştür.</p>

Yaşamının herhangi bir döneminde dijital şiddet ve ısrarlı takibi uygulayanlara göre oranlar (%), 2024

Sağlık profesyoneli gözüyle: Hastanıza ya da size danışan bireye “İyi misiniz?” diye sorduğunuzda aldığınız “İyiyim” yanıtı, bazen farklı anlamlara geliyor olabilir. Fiziksel belirtiler olmasa da uzun süreli stres, uyku bozuklukları, kronik ağrı şikayetleri ve aşırı ilaç tüketimi psikolojik ya da ekonomik şiddetin sessiz habercileri olabilir.

Yaşamının herhangi bir döneminde bir şiddet türüne maruz kalmış kadınların oranı, 2024 (*Bir kadın birden fazla şiddet türüne maruz kalmış olabilir.)

2.2. Dünya Sağlık Örgütü'nün Şiddete Bakışı

1996 yılında DSÖ, 49. Dünya Sağlık Asamblesi'nde tarihi bir karar aldı: Şiddet, artık yalnızca bir adalet veya güvenlik sorunu değil, bir halk sağlığı sorunudur. Bu bakış açısının önemi devrimseldir; zira şiddeti "kötü insanların kötü eylemleri" olmaktan çıkarıp toplumsal risk faktörleriyle açıklanan, müdahale edilebilir ve önlenabilir bir olgu olarak konumlandırır.

DSÖ, şiddete yaklaşımını "halk sağlığı modeli" çerçevesinde dört adıma bağlar: Sorunu tanımla → risk ve koruyucu faktörleri belirle → müdahaleleri tasarla ve test et → etkili müdahaleleri yaygınlaştır. Bu model, şiddetin "kaçınılmaz" olmadığını, tam tersine sistematik çabayla azaltılabileceğini savunur.

Küresel boyuttaki yük son derece ağırdır: DSÖ verilerine göre dünya genelinde her yıl 4,4 milyon insan şiddet ve yaralanma sonucu hayatını kaybetmektedir. Toplam ölümlerin yaklaşık yüzde sekizini oluşturan bu rakam, çoğu ülkenin gündemine sandığımızdan daha az giriyor. 5-29 yaş grubunda ise cinayet, en yaygın üç ölüm nedeninden biri olma özelliğini korumaktadır.

DSÖ'nün kadına yönelik şiddete ilişkin özel verileri ise daha da çarpıcıdır: Dünya genelinde her üç kadından biri yaşamının bir döneminde fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalmaktadır. Kadın cinayetlerinin yaklaşık yüzde 40'ı ise bir partner tarafından işlenmektedir. Bu rakamlar bize şunu söylüyor: Şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle kök salmış, yapısal bir sorundur.

“Şiddet doğal değildir, kaçınılmaz da değildir. Şiddet önlenbilir.”

— DSÖ, Şiddet ve Sağlık Dünya Raporu, 2002

2.3. Türkiye'de Şiddet: Güncel Perspektif

Türkiye'de kadına yönelik şiddetin boyutlarını ortaya koyan en kapsamlı ve güncel veriler, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı adına TÜBİTAK destekli olarak Marmara Üniversitesi ve TÜİK işbirliğiyle yürütülen "Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması 2024"ten gelmektedir. Kasım 2024 - Ocak 2025 tarihleri arasında 18.275 kadınla yüz yüze yapılan bu araştırma, Türkiye genelinin en geniş örneklemlili şiddet araştırmasıdır.

Araştırmanın bulgularından öne çıkanlar:

Kadınların **%28,2**'si yaşamının herhangi bir döneminde **psikolojik şiddete** maruz kalmıştır.

Kadınların **%18,3**'ü **ekonomik şiddete** uğramıştır.

Kadınların **%12,8**'i **fiziksel şiddete** maruz kalmıştır.

Araştırma ilk kez dijital şiddet ve ısrarlı takibi de bağımsız değişkenler olarak ölçmüştür.

Bu sayıların ötesinde, "Anıt Savaş" başta olmak üzere çeşitli sivil izleme mekanizmaları ve Saha Araştırmaları Merkezi'nin üçer aylık basın tarama raporları, basına yansıyan kadın cinayetlerini ve şiddet vakalarını kayıt altına almaktadır. 2024'ün ilk altı ayında yalnızca basına yansıyan vakalarda **234 kadın** öldürülmüş, **182 kadın** ise şüpheli koşullarda hayatını kaybetmiştir.

Bu veriler bize yalnızca istatistiksel bilgi sunmuyor; bir toplumsal kriz tablosunun haritasını çiziyor. Şiddet, Türkiye'de belirli bir toplumsal kesime ya da coğrafyaya özgü değildir; büyükşehirden kırsal alana, eğitilmiş kadından eğitimsiz kadına uzanan geniş bir kesimi etkileyen, kökleri derinlerde olan yapısal bir sorundur.

Eczacı gözüyle: Şiddete maruz kalan bireyler sağlık hizmetlerine erişirken çoğu zaman "Neden gitmediniz?" sorusuyla karşılaşır. Oysa asıl soru şu olmalıdır: "Gitmenizi mümkün kılacak koşullar var mıydı?"

3

Şiddetin Sağlık Üzerindeki Etkileri

Ecz. Esra Geyikli

Şiddetin sağlık üzerindeki etkileri yalnızca görünen yaralanmalarla sınırlı değildir; fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan geniş ve uzun vadeli sonuçlar doğurur.

“Fiziksel etkilerle” başlayacak olursak, darp sonucu oluşan morluklar, kırıklar, iç organ hasarları ve kalıcı sakatlıklar en belirgin sonuçlardır. Ancak bunun ötesinde, kronik ağrı, baş ağrıları, sindirim sorunları ve uyku bozuklukları da sık görülür. Sürekli stres altında kalmak bağışıklık sistemini zayıflatır ve kişinin hastalıklara daha açık hale gelmesine neden olur.

“Psikolojik etkiler” çoğu zaman daha derin ve kalıcıdır. Şiddete maruz kalan bireylerde depresyon, anksiyete bozukluğu ve travma sonrası stres bozukluğu sık görülür. Bu durumlar kişinin günlük yaşamını, ilişkilerini ve işlevselliğini ciddi şekilde etkileyebilir. Özgüven kaybı, korku, sosyal izolasyon ve çaresizlik hissi yaygındır.

“Davranışsal ve sosyal etkiler” de önemli bir boyuttur. Şiddet gören bireylerde madde kullanımı, riskli davranışlar veya içine kapanma gibi durumlar gelişebilir. Aynı zamanda iş kaybı, ekonomik zorluklar ve sosyal ilişkilerde bozulma gibi sonuçlar ortaya çıkabilir.

“Uzun vadeli etkiler” arasında ise kronik hastalık riskinde artış yer alır. Sürekli stres ve travma; kalp-damar hastalıkları, hipertansiyon ve metabolik sorunlara zemin hazırlayabilir.

Kısacası şiddet, bireyin sadece bedenine değil, ruhuna ve yaşamının tüm alanlarına zarar verir. Bu nedenle erken müdahale, destek mekanizmalarına erişim ve toplumsal farkındalık büyük önem taşır.

Şiddetin sağlık üzerindeki etkilerini “tıbbi/sağlık odaklı” ele alırsak, hem akut (kısa vadeli) hem de kronik (uzun vadeli) sonuçları olduğunu görmemiz gerekir.

3.1. Akut fiziksel etkiler:

Şiddet sonrası en sık görülen durumlar; yumuşak doku travmaları, kesiler, yanıklar, kırıklar ve kafa travmalarıdır. Özellikle kafa travmaları beyin sarsıntısı (konküzyon), bilinç kaybı ve nörolojik hasara yol açabilir. İç kanama ve organ yaralanmaları da hayatı tehdit edebilecek düzeye ulaşabilir.

3.2. Nörolojik etkiler:

Tekrarlayan travmalar sinir sistemi üzerinde kalıcı hasar bırakabilir. Baş ağrıları, migren, baş dönmesi, hafıza problemleri ve dikkat bozuklukları görülebilir. Ağır vakalarda nöbetler veya kalıcı nörolojik defisitler gelişebilir.

3.3. Psikiyatrik ve nörobiyolojik etkiler:

Şiddet, beynin stres yanıt sistemini (hipotalamus-hipofiz-adrenal eksen) sürekli aktif hale getirir. Bu durum kortizol dengesini bozarak depresyon, anksiyete bozukluğu ve travma sonrası stres bozukluğu gelişimine zemin hazırlar. Uzun vadede bu değişiklikler beyin yapısında (örneğin hipokampus küçülmesi) bile etkili olabilir.

3.4. Kardiyovasküler etkiler:

Sürekli stres altında kalmak, sempatik sinir sistemini aktive eder. Bu da kalp hızında artış, damar daralması ve uzun vadede hipertansiyon gelişimine yol açar. Hipertansiyon ve kalp-damar hastalıkları riski belirgin şekilde artar.

3.5. Gastrointestinal (sindirim sistemi) etkiler:

Stres ve travma, sindirim sistemi üzerinde doğrudan etkilidir. Mide ağrısı, gastrit, ülser ve irritabl bağırsak sendromu gibi durumlar sık görülür. İştah değişiklikleri ve kilo kaybı/artışı da eşlik edebilir.

3.6. Üreme ve hormonal sağlık:

Özellikle cinsel şiddet durumlarında, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, istenmeyen gebelikler ve jinekolojik travmalar görülebilir. Ayrıca kronik stres hormon dengesini bozarak adet düzensizliklerine yol açabilir.

3.7. Bağışıklık sistemi üzerindeki etkiler:

Uzun süreli stres bağışıklık sistemini baskılar. Bu durum enfeksiyonlara yatkınlığı artırır ve iyileşme süreçlerini yavaşlatır.

3.8. Kronik ağrı sendromları:

Şiddete maruz kalan bireylerde, fibromiyalji benzeri yaygın ağrı sendromları ve kas-iskelet sistemi sorunları daha sık görülür. Bu ağrılar çoğu zaman organik bir hasardan bağımsız olarak devam edebilir.

Özetle, şiddet sadece anlık bir travma değil; vücudun sinir, hormonal, kardiyovasküler ve bağışıklık sistemlerini etkileyen çok yönlü bir sağlık sorunudur. Bu yüzden tıbbi değerlendirme ve uzun vadeli takip büyük önem taşır.

4

Sağlık Çalışanlarının Yaşadığı Şiddet

4.1

Hekimlere Yönelik Şiddet

Son yıllarda Türk Tabipler Birliği sağlıkta şiddetle ilgili çalışma kolları kuruyor, sempozyumlar, çalıştaylar düzenliyor; raporlar çıkarıyor. Bu raporlarda yer alan istatistiklere bakılırsa, sağlık çalışanlarına yönelen "şiddetin", alanın önemli sorunlarından birisi olduğunu söyleyebiliriz. 2024 yılı itibarıyla veriler; Türkiye'de hekimlerin %90'ının hayatı boyunca en az bir kez %60'ının ise her yıl şiddetle karşılaştığını, buna rağmen çoğunluğunun sisteme güvensizlik nedeniyle bildirim yapmadığını göstermektedir. Aşağıda ilgili raporlardan derlenmiş bazı verileri bulabilirsiniz:

Her Gün Ortalama 30 Sağlık Çalışanı Şiddet Görüyor

Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) Kasım-Aralık 2023 tarihli anket verilerine göre, 10 **hekimden yaklaşık 9'u (%87-90)** çalışma hayatı boyunca en az bir kez hasta veya yakını tarafından fiziksel veya sözel şiddete maruz kalmıştır.

Hekimlerin **%60'ı (yaklaşık 10 hekimden 6'sı)** son bir yıl içinde şiddetle yüz yüze gelmiştir.

Resmi beyaz kod kayıtlarına göre, her gün ortalama **30 sağlık çalışanı** şiddet görmektedir.

2012-2017 yılları arasında Beyaz Kod sistemine yansıyan toplam vaka sayısı **52.945**'e ulaşmıştır.

İstatistikler, yaşanan şiddetin sadece "buzdağının görünen kısmı" olduğunu kanıtlamaktadır.

Şiddete maruz kalan hekimlerin yaklaşık **3'te 2'si (%60-69)** Beyaz Kod veya yetkili mercilere bildirimde bulunmamaktadır.

Hekimlerin **%69**'u son bir yıl içinde çalışma ortamında bir şiddet olayına bizzat tanık olmuştur.

Yapılan vaka çalışmalarında hekimlerin **%94,6**'sının sözlü şiddet, **%40,7**'sinin ise fiziksel şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir.

Acil servisler şiddetin en yoğun yaşandığı yerlerdir; acil servis çalışanlarında fiziksel şiddete maruz kalma oranı **%32,3**, sözel şiddet oranı ise **%77,4** gibi çok yüksek seviyelerdedir.

Hekimlerin **%91**'i yetkililerin sağlıkta şiddet açısından güvenli çalışma alanları oluşturmadığını düşünmektedir.

Hekimlerin **%93**'ü cezaların yetersizliğini şiddeti besleyen temel bir unsur olarak görmektedir.

Çalışanlar Üzerindeki Etkisi: Şiddet; sağlık çalışanlarında tükenmişlik, post-travmatik stres bozukluğu, anksiyete ve meslekten uzaklaşma gibi ağır sonuçlara yol açmaktadır. Birçok genç hekim, şiddet ve kötü çalışma koşulları nedeniyle yurtdışına göç etmeyi tercih etmektedir.

Hekimlere Yönelik Şiddeti Besleyen Temel Nedenler

Bu konularla ilgili raporlarda, Türkiye'de sağlıkta şiddetin, yalnızca bireysel bir saldırganlık vakası değil; siyasal, yapısal ve toplumsal kökenleri olan sistemsel bir halk sağlığı sorunu olduğunun üzerinde durulmaktadır. Hekimler sağlıkta şiddetin artışının, sağlık çalışanlarının can güvenliğini tehdit etmenin ötesine geçtiğini, nitelikli sağlık hizmeti sunumunun önündeki büyük bir engel haline geldiğini belirtmektedir.

İlgili kaynaklara göre, şiddeti besleyen sağlık sistemi, idari politikalar ve toplumsal gerilimler kaynaklı nedenler şunlardır:

- 1. Sağlıkta Dönüşüm Programı ve Ticarileşme:** Sağlıkın hak olmaktan çıkıp bir "meta" haline gelmesi, hastayı "müşteri" konumuna itmiş ve kışkırtılmış bir sağlık talebi yaratmıştır.
- 2. Hatalı Uygulamalar:** Beş dakikada bir muayene zorlaması, randevu alamama, uzun bekleme süreleri ve yetersiz bilgilendirme sistemi, hastaların öfkesini sağlık çalışanına yöneltmesine neden olmaktadır.
- 3. Siyasal Dil ve Değersizleştirme:** Politikacıların sağlık çalışanlarını hedef gösteren, "hekimlerin elinin hastanın cebinde" olduğu gibi ithamlar içeren dilleri, mesleki saygınlığı aşındırmış ve şiddeti meşrulaştıran bir zemin hazırlamıştır.
- 4. Cezasızlık Politikaları:** Yasaların yetersiz uygulanması ve failerin ciddi yaptırımlarla karşılaşmayacaklarına dair güvenleri, şiddeti körükleyen en büyük motivasyonlardan biridir.
- 5. Organizasyonel Kusurlar:** Güvenlik personelinin yetersizliği, sağlık kurumlarının fiziki yapısının (kaçış yollarının olmaması vb.) şiddete karşı korumasız olması ve raporlama sistemlerine (Beyaz Kod) duyulan güvensizlik sorunları derinleştirmektedir.

4.2

Haberlerle Eczacıların Uğradığı Şiddet

Ecz. Fisun Tunalıoğlu

Üniversite hastanesinde silahlı saldırı: 4 eczacı öldürüldü

Yaşam Giriş: 24.06.2016 11:31 | Güncelleme: 24.06.2016 13:45

Pendik'te eczanede çalışan stajyer öğrenciyeye darp

Pendik'te Esenyali Eczanesi'nde bir erkek eczamedeki 19 yaşındaki stajyer öğrenciyeye darp etti. Gözaltına alınan saldırgan aynı gün serbest bırakıldı.

**NÖBETÇİ
ECZANEDE
BIÇAKLI
SALDIRI**

Nöbetçi eczaneye sopalı saldırı!

© 12 Şubat 2024 Pazartesi 11:22

Tarsus'ta nöbetçi olan Güler Eczanesi'ne gelen 5-6 kişilik bir grup beklemek istemeyince tartışma çıkararak, önce Eczacı G.F'yi darp etti. Daha sonra tekrar eczaneye sopalarla gelerek bu kez de G.F'nin kardeşi S. F. 'ye saldırdı. Eczacı G.F. saldırganlardan şikayetçi oldu ancak şüpheliler serbest bırakıldı. Yaşanan olayı kınayan Mersin Eczacı Odası Başkanı Aliye Akgül Aydın, "Yıllardır özellikle nöbet hizmetini sunarken tehdit altında olduğumuzu, can güvenliğimizin olmadığını haykırırken bugün genç meslektaşımızın güvenliği sağlanamamıştır. Bu şiddetin artık son bulmasını temenni ediyoruz" dedi.

ECZACIYA ŞİDDET DEVAM EDİYOR

TEB: ECZANELERDEN VERİLEN İLAÇLAR HALK SAĞLIĞINI KORUMAK İÇİN İADE ALINMAZI

Eczaneye silahlı saldırı

Şanlıurfa'nın Haliliye ilçesinde kimliği belirsiz kişi ya da kişilerce bir eczaneye saatlerinde silahlı saldırı düzenlendi.

İHA

27 Kasım 2025 12:22 - Son Güncelleme: 27 Kasım 2025 12:22

TEB 2. Başkanı'nın dükkanına saldırı: Arkasından 'muvazaa' çıktı

Erzurum'da Ö.Y. adlı bir kişi Türk Eczacıları Birliği (TEB) 2. Başkanı Abdullah Caner Güven'e ait eczanenin camısını kırdı, ayçiçeği yağı döküp yakmaya çalıştı. Güven, Ö.Y. hakkında daha önce muvazaa işlemi tespit edildiğini söyledi.

DHA

29 Mart 2026 14:28 - Son Güncelleme: 29 Mart 2026 16:57

4.3

Söyleşi: Şiddet Eczanede!

Ecz. Safiye Serap Yazıcıoğlu

Söyleşiyi yapan: Ecz. Nalân Mahsereci Çınar

Kısa bir süre önce, Ecz. Safiye Serap Yazıcıoğlu eczanesinde şiddete uğradı. Maddi kaybının yanı sıra bir elemanından da oldu: Genç bir kadın, yaşanan şiddet sonucu, çalışma yaşamını sonlandırdı. Diğer oda temsilcisi meslektaşlarıyla birlikte kendisine destek ziyaretinde bulunmuş, odamızı da durumdan haberdar etmiştik. İstanbul-Kadıköy'de gerçekleşen, toplumda giderek artan şiddet eğiliminin mesleğimize yansımaları olan bu vaka üzerine meslektaşımızla bir söyleşi gerçekleştirdik; sunuyoruz.

- Sevgili meslektaşım, geçtiğimiz aylarda eczanenizde bir şiddet vakası yaşadınız; kısaca anlatır mısınız?

- Eczaneye, akşamüstü madde bağımlısı olduğunu düşündüğümüz bir şahıs girdi. Madde bağımlısı olduğunu düşünmemizin nedeni, bizimle göz teması kuramaması ve dengeli hareket edememesiydi. İçeriye girdikten sonra, rahatsızlık hissettik. "Ne yapacağız?" diye birbirimize baktık. İyi niyetle, "Buyurun, ne istemiştiniz?" diye sorduk. Cevap vermedi. Bir daha sorduk, gene cevap vermedi. Problem çıkacağını anlayınca esnaf komşularımızdan yardım istemeyi düşündüm. İçeride dört tane kadınız, onunla mücadele edebilecek erkek yok. Arkadaşlarımızdan birini dışarıya yolladım, "Seslen, yardım iste komşulardan" dedim. Ben öyle deyince, şahıs herhalde sinirlendi. Neye sinirlendiğini de tam olarak bilmiyoruz aslında; çünkü bizimle konuşmuyor, ne istediğini söylemiyor. Ceketini açarak elini iç cebine soktu. Bıçak mı tabanca mı çıkaracak diye korkuyla bekledik açıkçası. Bunu düşündürtecek şekilde hareket ediyordu. Derken bir astım spreyi kutusunu çıkardı cebinden. Sonra kutu elindeyken, kolunu geriye alıp bütün şiddetiyle bilgisayara savurdu. Bilgisayar düştü, kırıldı. O sırada depo sevkiyatçısı girdi içeri. "Sen ne yapıyorsun?" diyerek durdurmak istedi şahsı. Sevkiyatçıya bir yumruk savurdu. Kadın çalışanlarımızdan biri engel olmak isteyince, ona da bir yumruk attı. Çalışanım yere düştü, kafasını çarptı. O sırada kollarını tutmaya çalışan diğer kadın çalışanıma da yumruk attı. Kendisi de dengesini kaybetti yere düştü, kalktı; tekrar yumruklar savurmaya başladı. Şiddetli bir darbeleme oluyor eczanenin içinde. Sonra sağ olsunlar, biraz geç oldu ama komşularımız geldi; beş-altı kişi ancak zapt etti şahsı. Dışarı çıkardılar, yatar vaziyette tutup o şekilde polisi beklediler.

- Siz mi çağırdınız polisi?

- Etraftan da çağırmışlar, biz de çağırdık. Çalışma arkadaşlarım ambulansla hastaneye gittiler. MR çektirdiler, tetkikler yapıldı. Birinin kafası çok şiddetli darbe aldı; hâlâ da şişliği duruyor, orijinal boyutuna dönmüş değil. Belki de kalıcı oldu. Biz o sırada karakoldayız, gece yarısına kadar işlemler sürdü.

Şahıs karakolda da polisle dalaşıyor. Tutan polisleri iteliyor, camları yumrukluyor filan. O kadar şiddetle dolu ki, polis bile durduramadı. Biz 2-3 güne çıkar diye bekliyorduk. Ama davanın sonuna kadar 2-3 ay içeriden çıkarmadılar. Herhalde, o geceyi hem biz, hem de emniyet çalışanları çok şiddetli hissettiler diye düşünüyorum.

- Kamu davası mı açıldı?

- Bizim şikâyetimiz üzerine açıldı dava. Kamu davası olmuyormuş bu gibi durumlarda, ben de çok şaşırdım.

- Olaylar vuku bulurken neler hissettiniz? Öne çıkan duygunuz neydi?

- Çok korktum tabii. Hepimiz çok korktuk ama bir yandan personelimi nasıl koruyabileceğime takılmıştım. Çünkü yanına yaklaşan herkese vuruyor şuursuzca. Nasıl durdurabilirim? Kocaman bir koli aldım, üzerine fırlattım. Durakladı. Personelime de siper olmaya çalıştım. O sırada komşular geldiler, kurtardılar bizi. Yani öncelikli hissim korkuydu ve ikincisi de elamanlarımı koruma içgüdüsüydü.

- Benzer bir şey yaşamamak adına kendinizi ve çalışanlarınızı korumak için önlemler aldınız mı?

- Sprey şeklindeki biber gazları var ya, onlardan çok sayıda aldık. Eczanenin her tarafına monte ettik, kolay sökülüp alınabilecek, kullanılabilir şekilde. Onu yapabildik sadece. "Cop alın, silah ruhsatı alın" gibi öneriler oldu. Bu öneriler bize uymuyordu; sonuçta bunları kullanmak da bir şiddet yaratacak. Çalışanlarımla kendi aramızda plan yaptık. "Benzer bir şey olursa, biber gazını yoğun şekilde sıkıp kendimizi dışarıya atarız" dedik. Bir de ekibe erkek eleman kattım.

- Ertesi gün eczaneye geldiğinizde neler hissettiniz?

- Kapıdan giren herkesten korkmaya başladım. Siz de bilirsiniz bazen aşırı istekler, yerine getirilemeyecek beklentiler oluyor danışanlarımızda. Hepimizin eczanede günlük olarak yaşadığı, sinirimizi bozan olaylar... O gibi durumlarda artık sesimizi çıkarmıyoruz; sürekli alttan alıyoruz. En saçma durumlarda bile, "Haklısınız, doğrusunuz" diyoruz. Kapıdan giren herkesin bize saldırabileceği endişesi yaşıyoruz. Hâlâ tam olarak kurtulabilmiş değiliz bu histen.

En kötüsü de şu oldu: Olay anında en sert darbeyi alan kızımızın eşi, zaten çalışmasını istemiyordu. Bu olaydan sonra eşi kızımızdan işi bırakmasını istedi. Artık aramızda değil.

- Çok üzüldüm; bir kadın çalışmayı bıraktı... Başka bir yerde de çalışsa, başına böyle bir şey gelebilir. Toplumun genelinde ne yaşıyorsa, eczanelerimizde de o yaşıyor.

- Yeni evlenmişti. Henüz çok genç, 21 yaşında. Kocasını evde otursun istiyordu zaten.

- Bu da bahanesi oldu. Aslında önce mesleğini yaparken bir erkeğin fiziksel şiddetine uğradı, sonra gene bir erkeğin, eşinin şiddetine uğradı. Ekonomik şiddet deniyor buna.

- Maalesef. Kız işinden oldu ve belki bundan sonra hiçbir zaman çalışmayacak. Sadece ev hanımı olarak hayatına devam edecek.

- Geriye dönüp baktığınızda, sizde olayın bıraktığı en büyük etki nedir?

- Ne kadar savunmasız durumda olduğumuzu gördüm. Her an her şey olabilir, başımıza her an her şey gelebilir diye düşünmeye başladım. Şahsın elinde kesici bir alet de olabilirdi. Olmaması da şaşırtıcıydı aslında. Yani mesleğinizi yaparken, birisi gelip sizi darp edebilir. Elinde bıçak olabilir, silah olabilir; her şeyi yapabilir.

- Ekibinizin tamamının kadınlardan oluşmasının saldırganın davranışını etkilediğini düşünüyor musunuz?

- Kesinlikle öyle düşünüyorum. Ondan sonra zaten erkek eleman kattık ekibimize.

- Olay sonrası karakola gittiğinizde nasıl bir tutumla karşılaştınız?

- Çok yardımcı oldular, destek oldular. Zaten emniyetteki görevlilerin bir bölümü danışanımdı. Nasıl ifade vermemiz gerektiği konusunda yönlendirdiler; "Darp olayını ayrıntılı anlatın, ettiği küfürleri de söyleyin; o zaman daha uzun süre içeride kalır" dediler. Belki de o sayede uzun süre çıkmadım; umarım ders olmuştur.

Duruşma esnasında, dava daha fazla uzamasın diye şikâyetimizden vazgeçtik. Ki yattığı süreden daha fazla yatırmayacaklardı; çıkaracaklardı. Çalışanlarım da öyle istediler, "Sürekli davaya gidip gelmek zor oluyor" dediler. Son aşamada şikâyetten vazgeçtik.

- Arabulucu mu devreye girdi?

- Arabulucu birçok defa aradı. Şikâyetimizden vazgeçmemizi istedi. Şahsın babasıyla ilk akşam karakolda karşılaştık. "Ne olur vazgeçin şikâyetinizden" dedi. Devamında da defalarca aradı. Nişanlısını aradı; aynı ricayla. "Hayır, vazgeçmeyeceğiz" dedik. Mahkemeye gittik. Şahsa devlet avukatı atanmıştı. Dava sürerken hâkim ve karşı tarafın avukatı bize dedi ki, "Şikâyetinizi geri çekmezseniz de, bundan uzun yatmayacak; üç ay yattı zaten, en fazla bu kadar yatar; isterseniz bu noktadan sonra çekebilirsiniz". Hâkimin ve avukatın önerisiyle çektik. Zaten siciline de işlenmişti.

- Daha önce benzer vukuatı var mıymış?

- Yokmuş, sicili temizmiş. Ona da şaşırdım bayağı. Eğer madde kullandıysa, belki de ilk defa almıştı. Mahkeme sürerken bilgisayarımızın bedelini ödediler. Şahsın babasını aradılar, parayı yatırması için. "Tamam, yatıracağım" dedi. Hâkim dedi ki,

“Eğer yatırmazsan, davayı bitirmeyeceğim, oğlun içeride kalmaya devam edecek”. Ben “Sonra yatırır” dedim. Kızlar da olayı tekrar tekrar hatırlamaktan rahatsız. Ama hâkim ısrar edince, yatırdılar. Onun üzerine beraat aldı. Ama tabii kendisi de babası da defalarca özür diledi benden, kızlardan. Daha önce sabıkası da olmadığından bu şekilde neticelendi. Nişanlısı da, olay bu şekilde neticelendiği için teşekkür etti.

- Avukat tuttunuz mu bu süreçte?

- Yok, tutmadım.

- Adli ve hukuki süreçlerde kendinizi desteklenmiş hissettiniz mi?

- Evet, sağ olun, sizler geldiniz hemen. İstanbul Eczacı Odası'ndan aradılar. Her konuda hukuki olarak da, manevi olarak da inanılmaz destek aldık. Bu bizi çok mutlu etti.

- Kişisel olarak merak ettim; hâkim kadın mıydı, erkek miydi?

- Erkekti. Çok yapıcı bir hâkimdi. “Şiddet eğilimi olan erkekler adına sizden çok özür dilerim. Mesleğinizin başında böyle bir şey yaşadığınız için çok üzgünüm” dedi. “Şikâyetinizi çektiğiniz için teşekkür ederim” dedi. Yaklaşımları çok hoşumuza gitti. Bir yandan da şaşırıydık.

- Olması gerekenlere şaşırır haldeyiz.

- Ne yazık ki.

- 26 yıldır serbest eczane eczacılığı yapıyorsunuz, daha önce benzer olaylar yaşamış mıydınız?

- Değil meslek hayatım, hayatım boyunca böyle bir olay yaşamadım.

- Eczanelerimizde böyle olayların önüne nasıl geçebiliriz? Üzerine düşündünüz mü bu süreçte?

- Mutlaka kamera sistemi olmalı. Taksicilerin saldırı olasılığına karşı ortak olarak önlem aldıkları gibi, acil durum buton sistemi olabilir. Özellikle nöbet tutan her meslektaşımız ciddi tehdit altında. Mesleki olarak ortak çözümler geliştirilmeli diye düşünüyorum.

- Eklemek istediğiniz bir şey var mı?

- Olay neticelendi, ama korkularımız hâlâ devam ediyor. Bir elemanımızı kaybettik. Eleman bulmak ne kadar zor biliyorsunuz. Ama bütün süreci düşündüğümde, bence olan işinden ayrılan kızımıza oldu. İşini kaybetti ve belki evden çıkmayacak bundan sonra.

- Tekrar geçmiş olsun...

Ecz. Safiye Serap Yazıcıoğlu (sağdan ikinci), yeni ekibiyle birlikte.

Eczacının Toplumsal Şiddete Tanıklığı

Ecz. Nalân Mahsereci Çınar

Her bir eczanenin kendi mikro-toplumu var. Mesailerimizde yaşananlar, toplumun sosyokültürel yapısına, bu yapıdaki dönüşümlere dair çok şey anlatıyor. Çok sevdiğim yazar Haldun Taner'e atıfla, "Her gün eczanenin kapısından iki ayaklı ne hikâyeler giriyor." Ne yazık ki bu hikâyelerin bir bölümü de "şiddet içerikli." Eczacılar olarak günlük çalışmamızda, toplumda giderek artan şiddetin çeşitli görünümüne tanıklık ediyoruz. Haber kanallarında, sosyal medya ortamlarında görmekten daha farklı bu tanıklık. Bize uzak bir yerlerde değil; tanıdığımız, değdiğimiz, dertlerini bildiğimiz, yakınlıklar geliştirdiğimiz insanlarca yaşanıyor bizzat. Bazen bizim de başımıza geliyor: Şiddeti geçerli sanan bir danışana denk geliyoruz. Başımıza gelse de, tanıklık etsek de, üst üste geldiğinde doz aşımına uğruyoruz, şiddet toksik etki yaratıyor üzerimizde. Aşağıda, gerçeklerden yola çıkan kurgusal bir metin okuyacaksınız. Son yıllardaki tanıklıklarımı, tek bir günde geçiyormuş gibi öyküleştirdim. Yalnız olmadığımı, her meslektaşımın benzer şeyler yaşadığını biliyorum.

Elimde anahtar, kepengin açılmasını bekliyorum. Arkadan gelen fren cayırtısına dönüp baktım, şoförü böğürerek taksisinden fırlıyordu:

- Geldiğimi görmüyor musun; aynamı indirdin ,ulan serseri!

Yolun karşı tarafına sinmiş kâğıt toplayıcısına yönelmişti. Aynanın zarar görmesine yol açan çekçeğinin altında ezilecekmiş gibi duran, çocukluğundan fazla uzaklaşmamış genç, gözlerini kocaman açmış böğürtünün sahibine bakıyordu.

Şoför bir çırpıda kâğıt toplayıcısının yanına ulaşmış, yumruğunu savurmuştu bile. Genç devamı gelmekte olan yumruklardan kaçmaya yeltendi.

"Yardım edin!" diye bağırdım.

Şoför yapıştı gencin gömleğine. Zaten yırtık pırtık olan gömleğin bir bölümü, küfür ve yumrukların sahibinde kaldı.

Zincir marketin kaldırımı işgal etmiş tezgâhına meyve sebze dizmekte olan iki çalışanı yetiştiler. Öfkesi burnundan soluk, ağzından salyalar, yumruklarından tahripkâr bir bomba gibi saçılmakta olan şoförü zapt etmeye çalıştılar. Kâğıt toplayıcısı kim bilir ne zorlukla topladığı yükünü çekçeğiyle birlikte oracıkta bırakıp kaşla göz arasında toz olmuştu. Şoför koluna yapışanlardan kurtulmaya çalışırken daha da sinirlendi:

- Çekilmedi kenara, aynamı indirdi eşş...!

- Abi kaçabileceği yer yok ki çocuğun, ne yapsın gariban?

- Gariban mı, peki ben napayım? Gecenin kaçından beri direksiyon sallıyorum; bu saat oldu, daha üç tane iş aldım. Aynayı kim ödeyecek!

Şoför haklı mıydı, düşünmeye başladım: Neden beklemedi ki toplayıcının çekçeğiyle yoldan çekilmesini; "Ben arabayım, yol benim, o çekilsin" mi dedi. Bir diğerine hoşgörü, tahammül, kolaylık gösterme, emeğine her ne olursa olsun saygı duyma ne kadar azaldı toplumumuzda. Şiddet neyi çözecek? Öfkesini alana kadar vursa sallasa garibanı, cebinden para mı dökülecek, aynası kırılmamış mı olacak? Yollar dar, kaldırımlar işgal altında, trafik her canı bezdirmekte; üstelik benzin-mazot, araba tamiri ateş pahası; müşteri az... Ya kâğıt toplayıcısı... Sokak sokak gezerek, yokuşlarda inişlerde, araba dolu yollarda o koca çekçekle cebelleşerek, değmeye çekindiğimiz çöp kutularının altını üstüne getirerek üç kuruş kazanma peşinde olan, hepimizin çöpünü geri dönüştüren, okulda olması gerekirken hayata en pis, en acımasız yerinden girmek zorunda kalmış o yeniyetme... Onun bir suçu var mı ki?

Kapıdan, bana yetişen danışanımla birlikte girdik.

- Günlük şiddetimin ilk dozunu aldım, dedim.

- Sen de mi? dedi şaşkın bir sesle. Dönüp baktım, gözünü çevreleyen morluğu güneş gözlüğü yeterince kamufle edememiş.

- N'oldu gözüne?

- Kapıya çarptım. Sen öyle deyince... senin de bir yerine kapı çarptı sandım. Geçen verdiğin o morluk alıcı krem göze de oluyor muydu abla?

Kapı dediği, eşi. Kadına sarıyor sürekli. Ona buna sinirlenip çarpıyor kadına.

- Neden katlanıyorsun bu adama Sevalciğim?

- Sevgisinden yapıyor, çok kıskanıyor beni.

- Böyle sevgi mi olur?

Kendinden güçsüz gördüğüne şiddet uygulamak ne kolay diye düşündüm. Kadını mülkün sayıyorsan, istediğini yapabileceğini de sanırsın tabii. Ya Seval'in yaklaşımı neyin nesi, bunu sevgi sanmak! Babası-anası da döve döve mi sevdi acaba? Bari ikinci doz şiddetten önce bir şeyler yeseydim.

- Emre Abiiiiii... O kız var ya, hani sarışın olan. Bakıştık demin.

Başımı ekrandan ayırdım, kapıdan giren Ayaz'dı. Okul dönüşü uğramadan geçmez eczaneyi. Emre Abi'sine bir selam vermek ister.

- Bakar tabii, yakışıklı çocuksun Ayaz'ım...

- Öyleyim Emre Abi, de mi? O çocuğu yere serdiğimde baktı.

- Hangi çocuğu?

- Ya bu bizim sınıftaki bir kıza çıkma teklif etmiş. Oğlum senin ne haddine bizim sınıfın kızına yan bakmak; onların namusu bizden sorulur bir kere. Efe, "Çıkışta bir ayar verelim mi?" dedi. Ama çok güzel benzettik. Ağlaya ağlaya, salya sümük sıvıştı salak... Bundan sonra bizim sınıfın önünden geçemez artık ezik!

Devam edecekken benimle göz göze geldi:

- Pardon abla. Neyse çocuk sıvışırken, benim sarışınla göz göze gelmeyeyim mi? Eee, gördü ne kadar korkusuz olduğumu, bir vuruşta yere serdiğimi...

Derin bir soluk aldım:

- Ne diyeyim bilemedim Ayaz. Şimdi senin mantığına göre, bakıştığın o kızın sınıfındaki erkeklerin de seni dövmeye hakkı var, öyle mi? Kızlar kendi kararlarını verebilir, kendilerini koruyabilir; aynı sınıftasınız diye kızlar üstünde hak sahibi olduğunuzu düşünmeniz, onlar adına karar vermeniz doğru mu? Hem dövdüğünüz çocuğun da intikam almak için sizi tek tek sıkıştırmayacağını nereden biliyorsun? O da arkadaşlarını, abilerini, hatta çakısını, bıçağını toplayıp gelse?..

- Biz de boş gezmeyiz eczacı ablacım; biz de ediniriz bir şeyler.

- Sakın ha. İşin rengi çok değişir. İyice tehlikeli bir hal alır. Böyle şeylere sakın yeltenme. Okuldan atılabilirsin, annen ne yapar sonra? Hem belki hoşlandığın kız korkudan, şaşkınlıktan bakmıştır sana. Ya "Magandanın tekiymiş, uzak durulması gereken bir çocukmuş bu" diye düşündüyse...

- Sahi mi diyorsun abla? Kızlar güçlü erkekleri sevmez mi? Televizyonda hep öyle oluyor.

Daha öğle olmadan üçüncü dozu da almıştım.

Nebahat giriyor kapıdan.

- Ayy çok kötü oldum, sinirden titriyorum, oturayım az.

- Hayırdır, n'oldu Nebahat? Su verelim mi?

- Dur azıcık soluklanayım. Sinirlerim bozuldu... Kırımı yatırıyordum, şu yandaki ATM'den. Kedinin biri gelmiş, bacaklarıma sürtünüyor. Git diyorum, gitmiyor. Elimde para, telaşlıyım; iteledim ayağımla. Arkamdan iki kız bana saldırırsa mı, vay sen kediye nasıl şiddet uygularsın diyorlar. İkisi bir yandan saçımı çekiyor, giysime asılıyor. Benim de elim armut toplamadı tabii. O bacaksızlara pabuç bırakır mıyım? Ananız yaşındayım, ne ayıp değil mi? N'olmuş kediyi ittiysem? Sevmek zorunda mıyım?

Kalakaldım, ne söyleyeceğimi bilemedim; Nebahat mı haklı, kızlar mı? Kendilerinden yaşça çok büyük bir kadına saldırıyorlarsa, orada bir hayvanı iteklemekten daha fazlası yaşanmış olabilir, belki bir tekme atmıştır Nebahat kediye. Hayvana eziyet etmek nedir ya? Ama yanlış hareketini görsen bile, annen yaşındaki bir kadını dövmeğe kalkar mısın? Yaptığını yanlış bulduğunu güzel bir dille anlatmaya çalışsana... Toplumsal ayarlarımız iyice bozuldu. Peki bu olayda aldığım şiddeti kaç doz saymalı; bir mi, iki mi?

- Yazdıramadım ilacımı, randevum boşa gitti.
- Zararı yok Hasan Abi; sonra yazdırırsın. Doktor yok muydu; yazmak mı istemedi?
- Vardı da, dudağına dikiş attırmaya gitti; geri dönmez diye düşündük.
- Aaaa, ne oldu ki dudağına?
- Öğle saati çoktan bitmişti, doktor gelmedi. Çok bekledik. Geldi sonunda. Bizimle bekleyen hastalardan biri yeni girmişti doktorun yanına. Bir bağırsık çağırış oldu. Hasta fırladı kapıdan, merdivenlere koştu. Sonra doktor bağırdı arkasından, "Yakalayın, kaçmasın". Doktorun dudağını patlatmış adam.
- Hay Allah, derdi neymiş ki?
- Beklemekten mi gerildi, ne olduysa... Ağrısı mı vardı, işi mi vardı; ne bileyim.

Sağlık sistemindeki personel eksikliği, hastaya ayrılan muayene sürelerinin kısalığı, hekimlerin iş yükü, randevu krizleri, uzun bekleme süreleri, vb. sorunların yarattığı gerilimi, hastalar en kolay doktorlara yöneliyor nedense diye düşündüm. Sistemden kaynaklı yapısal sorunları görmek ve çözüm istemek daha zor; öfkeni uzanabildiğin mesafede olandan, üstelik belki sınıf kını duyduğundan çıkarmak daha kolay. Bugünlük yeterince maruz kaldım, şiddetin bundan fazlası bende toksik etki gösterecek.

Gelen giden azalmıştı, telefonun ekranına peşi peşine "Geçmiş olsun" mesajları yağmaya başlamıştı. WhatsApp'ı açtım. Mersin'de bir meslektaşımız eşdeğer ilaç verdiği için, bir hastanın sopalı saldırısına uğramış, kavga sırasında hasta bıçak da çekmiş! Bak sen şu işe! Eczacı "uzmanı olduğu" alanda hizmet verirken "yanlış" ilaç vermekle itham ediliyor... Eşdeğer ilacı, ucuz, kalitesiz, etkisiz sayan bu zihniyet, bir iletişim sorununu olduğu kadar, eczacının uzmanlığına değer vermemeyi de göstermiyor muydu? Piyasalaşmış bir sektörde firmaların sağlık alanına çeşitli kanallardan kendi ürünlerini dayatmanın yollarını bulması, etkenlerden biri değil miydi?

Kapanmamıza beş dakika kalmış; "Oh, bugünü de kazasız, belasız atlattık" dedim içimden.

O sırada içeri orta yaşlarda bir adam girdi. Yeni biri, sürekli gelen bir danışanımız değil.

- Bu ilacı iade edeceğim, bana yaramadı.

- Bizden mi almıştınız?

- Evet, nöbetçiydiniz.

- Nasıl anladınız yaramadığımı?

- İçtim, midemin ağrısı geçmedi.

- Yeterince kullanmamış olabilir misiniz? Geçici mide şikâyetlerinde bile, hiç değilse iki hafta kullanmak gerekebilir.

- Daha fazla kullanmak istemiyorum.

- İlaç herhangi bir ürün değil; bozulmasın diye özel saklama koşulları var. Biz bu koşulları sağlıyor muyuz diye denetleniriz. O yüzden eczaneden çıkan bir ilacın hangi koşullarda saklandığını bilemediğimiz için iade alamayız.

- Bozulmamıştır, buzdolabında sakladım.

- Buzdolabı çoğu ilaç için uygun saklama ortamı değildir. Üstelik ilacı içmişsiniz, alıp rafa geri koyabilir miyim sizce?

Giderek öfkeleniyordu.

- Sizi şikâyet edeceğim CİMER'e.

- Tabii, yapabilirsiniz. Ama şunu düşünün: Isırdığınız elmayı tadını beğenmediniz diye manava iade edebiliyor musunuz?

Elini kolunu sallamaya başlamıştı:

- Paramı geri verin ulan!

Biraz önce okuduğum haber geldi aklıma, tedirgin oldum.

Emre araya girdi:

- Sesimizi yükseltmeye gerek var mı abi?

Sabrımın sonuna gelmiştim:

- Beyefendi, kullandığınız ilacı iade alamayız. Lütfen çıkar mısınız?

- Sen kimsin de beni kovuyorsun?

Kapıya doğru giderken söylenmeye, küfürler savurmaya devam ediyordu. Ucuz atlattık diye düşünüyordum ki, camın önünde duran saksıya bir tekme savurdu. Bize tehditkâr bir bakış fırlatıp kapıdan çıktı.

Esra ve ben donup kalmıştık. Emre "Ne yaptığını sanıyor bu?" diye fırlamaya kalktı adamın ardından, "Sakin ol" diye tuttum kolunu. "Daha kötüsünü yaşamayalım."

Orkidem yerde yatıyordu. Güzelim vazosu darmaduman olmuş, toprakları saçılmış, çiçekli dalı kırılmıştı. Taç yaprakları hırpalanmış çiçekleri ağlıyor gibiydi. Şiddet eczanesinin içine zehrini boca etmişti mesaimiz bitmeden. "Çok üzgünüm" diye fısıldadım. "Onarırım seni. Yeniden dikerim, yine büyürsün, çiçeklenirsin; merak etme".

KAYNAKLAR

1. Türk Tabipleri Birliği Sağlıkta Şiddet Çalıştayı Çalıştay Raporu; Mayıs 2024.
2. Sağlıkta Şiddet Epidemiyolojisi, Mehmet Zencir, TTB Halk Sağlığı Kolu, 16 Aralık 2023.
3. “Önlenebilir Bir Sorun: Hekime Yönelik Şiddet -Araştırmalardan Yararlanılan Değerlendirmeler ve Çözüm Önerileri; Türk Tabipler Birliği Yayınları, Haziran 2014.
4. Şiddetle Başak Çıkmak: Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Çalışma Grubu, Türk Tabipleri Birliği Yayınları, Nisan 2019.
5. Şiddet Sempozyumu, Türk Tabipleri Birliği Yayınları, Eylül 2007.
6. TÜİK, Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması, 2024
7. BM, “Yakın Partner/Aile Üyesi Kadın Cinayetlerine İlişkin Küresel Tahminler 2024”

Türk Eczacıları Birliği

Adres : Mustafa Kemal Mahallesi 2147 Sokak No:3 06510 Çankaya / ANKARA

Telefon : +90 (312) 409 81 00

Faks : +90 (312) 409 81 09

E-Posta : teb@teb.org.tr

Web : www.teb.org.tr

[f](#) [x](#) [@](#) [in](#) | [tebkurumsal](#)